

Protocol **veilig slapen**

Opgemaakt door
Vakgroep kwaliteit

Doelgroep
Pm/lm/ouders

Ingangsdatum **januari 2016**

Versie 2.0

colofon

protocol veilig slapen

Het doel van dit protocol is het geven van richtlijnen en instructies rondom het veilig slapen van kinderen op onze locaties.

Doelgroep: **pedagogisch medewerkers, locatiemanagers en ouders**
Versie: **2.0**
Ingangsdatum: **november 2015**

Opslagplek: **protocollenmap**
Bijbehorende documenten:
- Formulier toestemming buikligging
- Formulier toestemming sieraden
- Formulier toestemming inbakeren
- Formulier toestemming buitenslapen

Met vragen over dit document kun je terecht bij de specialist kwaliteit. Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen met vragen terecht bij de locatiemanager.

Overzicht wijzigingen ten opzichte van versie 1.0 juli 2014

De opbouw is gewijzigd, aan het overgrote deel van het protocol is inhoudelijk niets gewijzigd.

De verwijzing naar andere protocollen is aangepast en nagelopen op eenduidigheid.

Toegevoegd is de werkwijze sluiten van bedjes.

Toegevoegd is het veilig slapen voor kinderen van 1-4 jaar.

De verwijzing naar stichting Wiegedood als expertisecentrum is gewijzigd naar het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid.

De Handleiding buiten slapen is geïntegreerd in dit protocol. Hier is dubbele informatie verwijderd maar inhoudelijk zijn geen wijzigingen gedaan.

Inhoudsopgave

Wiegendoed	5
1. Wat is wiegendoed?	5
1.1 Risicofactoren wiegendoed	5
2. Wat te doen bij mogelijke wiegendoed	6
Afspraken veilig slapen	8
1. Inrichting slaapkamer	8
2. In bed leggen	8
3. Werkwijze sluiting bedden	9
3.1 Bij twee of meer pedagogisch medewerkers op de groep	9
3.2 Bij één pedagogisch medewerker op de groep	9
4. Toezicht houden	9
5. Slapen in het babybedje	9
6. Uitzonderingen	10
6.1 Buikligging	10
6.2 Sieraden	11
6.3 Inbakeren.....	11
6.4 Veilig slapen voor kinderen van 1-4 jaar	12
6.5 Overige uitzonderingen	12
7. Buitenslapen	13
7.1 Achtergrond buitenslapen	13
7.2 Buitenslapen bij Smallsteps	13
7.3 Afspraken rondom het buiten slapen	13
Bijlage 1 Veilige babyartikelen	15

Inleiding

Slapen is goed voor de ontwikkeling van jonge kinderen, en daarom is het slaapmoment niet weg te denken uit het standaard dagritme op kindercentra. Belangrijk bij het slapen is dat dit zo veilig mogelijk gebeurt. Dit protocol geeft instructies en richtlijnen om een veilige slaapsituatie voor de kinderen te creëren, om zo ongevallen en wiegedood zoveel mogelijk te beperken.

Eerst wordt in dit protocol ingegaan op wiegedood en de handelingen bij mogelijke wiegedood. Daarna volgen algemene instructies voor het slapen om de risico's op wiegedood en andere ongevallen in te perken.

Alle medewerkers moeten kennis dragen van het Protocol veilig slapen. Binnen onze kinderdagverblijven dienen de opgenomen praktische preventieve maatregelen bij alle medewerkers bekend te zijn, ook bij invalkrachten en stagiaires.

Sinds april 2015 is het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid verantwoordelijk voor de informatie en de preventieadviezen met betrekking tot veilig slapen. Inhoudelijk is er niets aan de informatie veranderd.

De Stichting Wiegedood die voorheen deze taak had gaat verder als Stichting Onderzoek en Preventie Zuigelingensterfte en gaat zich concentreren op het stimuleren van onderzoek. De Stichting Onderzoek en Preventie Zuigelingensterfte is voortaan te vinden op de website www.wiegedood.org

Ten behoeve van de leesbaarheid van dit protocol wordt gesproken van 'pedagogisch medewerker' voor zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm. Daar waar 'zij' staat dient 'hij/zij' gelezen te worden en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouder(s)/verzorger(s)' gelezen te worden.

Wiegendood

1. Wat is wiegendood?

Wiegendood, of Sudden Infant Death Syndroom (SIDS), is het plotseling overlijden van een ogenschijnlijk gezonde baby, in de regel tijdens een slaaperiode. De meeste sterfgevallen doen zich voor in de eerste 6 levensmaanden. Na 12 maanden komt het nog nauwelijks voor. Wiegendood komt meer voor bij jongetjes dan bij meisjes. Ook te vroeg geboren baby's en baby's met een (heel) laag geboortegewicht blijken een verhoogde kans te hebben op wiegendood. Het aantal gevallen van wiegendood is in ons land de afgelopen 10 jaar flink gedaald. De voorlichting en preventiemaatregelen die sinds de jaren '80 zijn ingevoerd hebben daar zeker toe bijgedragen.

In onderstaand tabel aangegeven hoeveel baby's (tussen een week en een jaar oud) in de afgelopen jaren zijn geregistreerd in de doodsoorzakencategorie SIDS/wiegendood. (Bron: [Nederlands Centrum Jeugdgezondheid \(NCJ\)](#)).

jaartal	Aantal kinderen overleden aan wiegendood
2013	10
2012	13
2011	15
2010	17
2009	19
2008	18

Dit zijn kinderen die overlijden zonder duidelijk ziek te zijn geweest. In een aantal gevallen wordt na onderzoek alsnog een lichamelijke oorzaak gevonden, zoals een hartafwijking, een infectie, verstikking of kindermishandeling. In die gevallen waarbij niets wordt gevonden, zijn soms een aantal risicofactoren aan te wijzen, die in onderlinge combinatie of apart tot wiegendood hebben geleid.

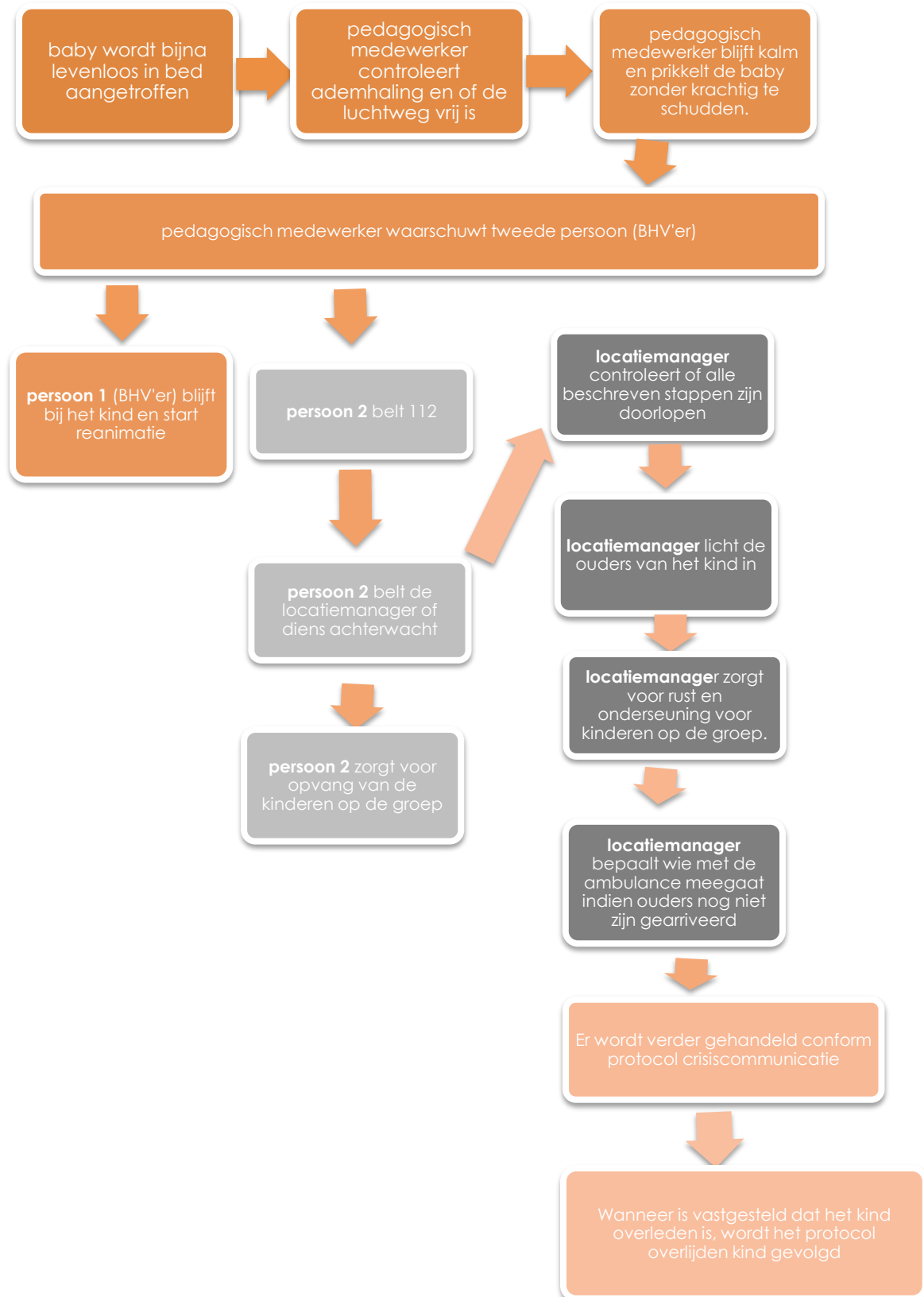
1.1 Risicofactoren wiegendood

- Vroeggeboorte.
- Buikslapen. Een baby slaapt het veiligst op zijn rug. Een baby op de buik te slapen leggen (waar dan ook; in een box, een bedje etc.) maakt het risico op wiegendood wel 4 tot 5 x groter dan gemiddeld. Als een baby groter wordt, gaat hij draaien. Een baby kan gemiddeld met 5 maanden draaien. Draaien naar de buik in de fase waarin de baby daarmee nog geen of nauwelijks ervaring heeft opgedaan, levert een risicomoment of – periode op. Extra waakzaamheid in deze periode is dus van belang.
- Warmtestuwing. Onder baby's die overlijden onder het beeld van wiegendood speelt het té warm hebben een rol. Door kou komt dit zelden voor. Dekbedjes of dekentjes in een dekbedhoes zijn bijvoorbeeld veel te warm voor een kind tot 2 jaar.
- Uitwendige adembelemmering (verstikking).
- Onveilige slaappleaats (bijvoorbeeld niet slapen in een bed)
- Veranderingen in de dagelijkse routine.
- Gebrek aan toezicht.
- Rokerige omgeving.
- Oververmoeidheid.

Helaas komt het in Nederland ook incidenteel voor dat een baby in een kinderdagverblijf overlijdt onder het beeld van wiegendood. In onze kinderdagverblijven spannen we ons in om het risico hierop zo klein mogelijk te maken.

2. Wat te doen bij mogelijke wiegendood.

In het geval dat een baby (bijna) levenloos in een bedje wordt aangetroffen, worden de volgende handelingen verricht. Persoon twee kan de locatiemanager, de achterwacht of collega pedagogisch medewerker zijn.

Belangrijke zaken in geval van nood

- Bij de telefoon hangt een de actuele lijst telefoonnummers van ambulance, brandweer, huisarts, locatiemanager en de achterwacht (zowel achterwacht van de locatiemanager als de achterwacht van de locatie zelf).
- Er is direct voor handen zijnde actuele lijst met oudergegevens. De oudergegevens worden met regelmaat (bijvoorbeeld twee keer per jaar) gecontroleerd op actualiteit. De controle van de nummers is opgenomen in de jaarplanning van de locatie zodat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Afspraken veilig slapen

1. Inrichting slaapkamer

- Zorg dat het niet te warm is/wordt in de slaapvertrekken. De minimale temperatuur in een slaapruiimte is: 15°C en de maximale temperatuur in een slaapruiimte is : 25°C. (zie ventilatieprotocol) De aanbevolen slaapkamertemperatuur ligt echter tussen de 15 en 18 °C. Neem maatregelen om de temperatuur tussen de aanbevolen temperatuur te houden. Hang een thermometer op in de slaapkamers om dit te controleren. Tijdens warme zomerse dagen kan de temperatuur in de slaapkamers oplopen. Indien de temperatuur boven de 25 °C komt treedt het hitteprotocol in werking. Leg kinderen dan bijvoorbeeld alleen in een rompertje of ondergoed te slapen. Zorg wel dat kinderen tochtvrij liggen. , Of leg de kinderen in overleg met de locatiemanager elders te slapen. Dit kan in dit geval bijvoorbeeld de groepsruimte zijn. Controleer de slapende kinderen bij deze hoge temperatuur ook frequenter.
- We gebruiken geen kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in of aan het bedje.
- We maken het babybed kort op, zodat de voetjes vrijwel tegen het voeteneind komen. Vermijd daarbij het dubbelslaan van het beddengoed; een kind kan daar makkelijker onder schuiven.
- Indien zeiltjes gebruikt worden dan wordt ervoor gezorgd dat deze alleen onder het lichaam liggen. Nooit onder het hoofd.
- We gebruiken alleen een katoenen dekentje.
- Artikelen die worden afgeraden door het NCJ worden niet gebruikt. Adviezen die bij andere door het NCJ genoemde artikelen staan worden opgevolgd. (zie bijlage 1)
- Beddengoed wordt regelmatig gelucht. De slaapkamer en het beddengoed wordt gereinigd conform schoonmaakschema.
- Er wordt op de locatie en buiten, in het zicht van ouders en kinderen, NIET gerookt.

2. In bed leggen

- Voorkom oververmoeidheid van een baby. Houd het ritme van een baby goed in de gaten en leg een baby op tijd in bed.
- Zorg dat kinderen niet te warm gekleed in bed liggen. Geen mutsjes en sokken, een romper en een slaapzak is voldoende voor een baby. Met uitzondering van kinderen die in de winter buitenslapen (zie buiten slapen)
- Kinderen worden alleen in bed te slapen gelegd, en dus niet in een kinderwagen, box of hangwieg. Dit zijn namelijk geen gecertificeerde slaappleatsen voor de kinderopvang.
- Handel bij het sluiten van het bed volgens de werkwijze sluiten bedden (zie paragraaf 3.1 en 3.2.)
- Leg een baby met de voetjes tegen het voeteneinde.
- Leg een baby nooit op de buik te slapen. Tenzij er een specifieke uitzondering (paragraaf 6.1) wordt gemaakt.
- Kinderen worden in principe niet ingebakerd. Tenzij er een specifieke uitzondering (paragraaf 6.3) wordt gemaakt.
- Kinderen worden niet gefixeerd in bed.
- Er mogen geen sieraden, speldjes en haarelastiekje in bed worden gedragen. Wanneer kinderen kralen in hun haar gevlochten hebben, controleert de pedagogisch medewerker altijd voordat het kind naar bed gaat of deze nog stevig in het haar zitten. Wanneer de pedagogisch medewerker kralen in het haar te gevaarlijk vindt, worden de kralen verwijderd. Dit geldt tenzij er een specifieke uitzondering (paragraaf 6.2) wordt gemaakt.
- Kinderen dragen geen capuchons, of kleding met koordjes eraan in bed.
- Er mag één veilige knuffel mee in bed. Veilig wil zeggen:
 - Geen grote knuffels of grote doeken die het gezicht of de mond kunnen bedekken.

- Geen knuffel met lange haren, lintjes of touwtjes.
- Geen knuffel waarvan de inhoud kan vrijkomen door gepeuter of bijten.
- Geen knuffel waar kleine dingetjes van afgepulkt kunnen worden (zoals; kraaltjes, oogjes, knoopjes).
- Geen knuffel met scherpe kantjes of randjes.
- De knuffel moet niet in kleinere onderdelen uit elkaar te halen zijn.
- De knuffel moet makkelijk en goed schoongemaakt kunnen worden.
- Er mogen geen fopspeen met koorden eraan mee in bed.

3. Werkwijze sluiting bedden

3.1 Bij twee of meer pedagogisch medewerkers op de groep

- Pedagogisch medewerker 1 legt kind(eren) op bed en sluit het hekje van elk bed.
- Aan de binnenkant van de deur hangt een poster met de oproep 'bedjes gecheckt?'
- Buiten de slaapkamer tekent pedagogisch medewerker 1 de afftekenlijst ter bevestiging van de controle met daarop het tijdstip van controle.
- Pedagogisch medewerker 2 controleert direct daarna alle bedjes en tekent ook de afftekenlijst en vermeldt het tijdstip van controle.

3.2 Bij één pedagogisch medewerker op de groep

- Pedagogisch medewerker 1 legt kind(eren) op bed en sluit het hekje.
- Aan de binnenkant van de slaapkamerdeur hangt een poster met de oproep 'bedjes gecheckt?'
- Buiten de slaapkamer tekent pedagogisch medewerker 1 de afftekenlijst ter bevestiging van de controle met daarop het tijdstip van controle.
- Pedagogisch medewerker 1 controleert direct daarna nogmaals alle bedjes en tekent nogmaals de afftekenlijst met tijdstip van controle.

De locatiemanager controleert onder andere aan de hand van de lijsten of de werkwijze wordt gehanteerd en onderneemt zo nodig actie. De afftekenlijst wordt ingeleverd bij de locatiemanager. Deze lijsten hoeven niet te worden bewaard.

4. Toezicht houden

- Kijk als je een kind naar bed brengt ook in de andere bedjes.
- Controleer elke 10 minuten in de slaapkamer (dus niet via het raampje), elk bed of de kinderen veilig slapen (ademhaling, gezichtjes vrij, buikligging, etc.). Maak bijvoorbeeld gebruik van een kookwekker.
- Zorg dat je altijd in de buurt van de slaapkamer bent als er kinderen slapen. Wanneer je even de groep verlaat neem je te allen tijde een babyfoon mee.
- De nek van een baby is een goede graadmeter om te voelen of de baby het te warm of te koud heeft.
- Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm. Neem dan gelijk maatregelen zodat het kind het minder warm krijgt. Haal bijvoorbeeld het dekentje weg of zet een ventilator neer.

5. Slapen in het babybedje

Voor jonge baby's die moeilijk tot slaap komen in een bed op de slaapkamer, is er een speciaal babybedje dat kleiner van afmeting is en waarin de baby op de groep te slapen gelegd kan worden. Alle afspraken die in dit protocol genoemd worden, gelden ook voor dit bedje.

Aandachtspunten bij het gebruik van het babybedje zijn:

- Het bedje is geschikt voor jonge baby's die nog niet zelf draaien. Zodra het kind zelf kan draaien, is het risico aanwezig dat zij op handen en voeten kunnen komen waardoor het bedje niet meer veilig genoeg is.
- Uitgangspunt blijft dat kinderen slapen in een bed op een slaapkamer, dus gebruik dit babybedje als een overgang en laat het kind zo spoedig mogelijk wennen aan slapen in de slaapkamer.

6. Uitzonderingen

6.1 Buikligging

Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging op advies van een arts wel wenselijk kan zijn. Er worden dan in overleg met de ouders hierover specifieke afspraken gemaakt, deze worden schriftelijk vastgelegd. Daarnaast kan het voorkomen dat buikligging de voorkeur slaaphouding van het kind is. Als ouders ondanks de adviezen zelf aangeven dat zij hun baby in de buikhouding willen laten slapen, dienen zij het formulier 'verklaring buikligging' in te vullen. Het formulier wordt ook opgeborgen in het dossier van het kind. Voor alle zekerheid houden wij het 1e levensjaar aan als periode waarin ouders dit formulier moeten invullen als zij wensen dat hun baby in buikhouding te slapen wordt gelegd of als de baby zichzelf op zijn buik draait en in deze houding van de ouders mag doorslapen. Dit formulier is te vinden in map 4; formulieren.

Bij een buikslaper wordt een bordje met een grote **B** bij het bed gehangen. Zie voorbeeld: managersportaal/voor mijn werk/compliance/veilig slapen

6.2 Sieraden

Kinderen dragen soms sieraden zoals armbandjes, kettinkjes, haarspeldjes of kralen in het haar. Deze sieraden kunnen een gevaar opleveren voor het kind zelf maar ook voor andere kinderen in de groep. Indien kinderen dit soort sieraden dragen beoordeeld de pedagogisch medewerker, eventueel in overleg met de locatiemanager of met een andere collega, of de sieraden gevaar opleveren. Het kan zijn dat de sieraden overdag in de groep niet gedragen kunnen worden omdat een kind er achter kan blijven hangen of omdat het kind ze zelf afdoet. Ook kan het zijn dat het gevaar voor het kind kan opleveren indien het kind deze in bed draagt waar er niet continue zicht op is. In beide gevallen wordt het risico van dragen van sieraden met de ouders besproken en worden hier specifieke afspraken over gemaakt. Indien de sieraden gevaar opleveren voor andere kinderen worden de sieraden afgedaan dit geldt ook indien een ouder het formulier heeft ingevuld. Dit is ter beoordeling door de pedagogisch medewerker. Wanneer ouders niet willen dat bepaalde sieraden of haaraccessoires af worden gedaan (bijvoorbeeld i.v.m. bepaalde geloofsovertuiging) moeten ouders hiervoor tekenen. Dit formulier is terug te vinden in map 4: formulieren.

6.3 Inbakeren

Op onze kinderdagverblijven worden kinderen in principe niet ingebakerd, vanwege de veiligheidsrisico's die dit met zich meebrengt.

Wanneer mag een pedagogisch medewerker wel inbakeren?

Bij uitzondering bakeren wij wel in. Daarbij gelden de volgende voorwaarden waar aan voldaan moet worden:

- Als er een directe vraag van de ouders is, nadat zij op de hoogte zijn gesteld van de mogelijke risico's, om in te bakeren (dus nooit op initiatief van een pedagogisch medewerker).
- Ouders hebben overleg gehad met het consultatiebureau (arts/verpleegkundige) en instructie gekregen. Eventuele onderliggende lichamelijke stoornissen kunnen dan uitgesloten worden.
- Ouders geven instructie aan de pedagogisch medewerker.
- De adviezen en beoordeling van het NCJ met betrekking tot inbakeren volgen we op. Waarbij opgemerkt dat bij kinderen ouder dan drie maanden of bij kinderen die al vroeg kunnen draaien we de armen vrijlaten. Voor verder informatie zie website: <https://www.ncj.nl/programma-s-producten/preventie-wiegendood/producten-veilig-of-onveilig>
- Ouders hebben het "formulier toestemming inbakeren" ingevuld en ondertekend. Dit ingevulde formulier wordt bewaard in het dossier van het kind. Dit formulier is terug te vinden map 4: formulieren.
- Het inbakeren moet worden afgebouwd als het kind tussen de 4 en 6 maanden oud is. Kinderen ouder dan 6 maanden worden niet meer ingebakerd. Wanneer een kind eerder dan 4 maanden kan omdraaien wordt er sneller afgebouwd met inbakeren.
- Ouders houden ons op de hoogte wanneer een kind, dat ingebakerd is, een vaccinatie (bijv. D(K)TP of HIB) heeft gekregen.

Wanneer mag een pedagogisch medewerker ondanks de wens van ouders niet inbakeren?

- Als aan de eerder genoemde voorwaarden niet voldaan is.
- Bij koorts of spugen.
- Bij ernstige luchtweginfecties (een kind moet goed kunnen hoesten).
- De eerste 24 uur na vaccinaties (bijv. D(K)TP en HIB) in verband met eventuele koorts als reactie op de vaccinatie (de ouders zijn verantwoordelijk voor het expliciet doorgeven hiervan aan de pedagogisch medewerkers).
- Bij kinderen met eczeem of neurologische afwijkingen.
- Bij lichamelijke afwijkingen: een vermoeden van een aangetoonde of behandelde heupdysplasie of scoliose (kromming van de ruggengraat).
- Bij zeer te vroeg geboren kinderen*.

*bij een onrustige en gespannen te vroeg geboren baby kan inbakeren goed zijn, maar het is belangrijk dat ouders zich goed informeren over de aanpak of eerst overleggen met een (kinder-) fysiotherapeut die zich richt op specifieke hantering en houdingsadviezen van zeer

te vroeg geboren baby's. Het alleen in doeken wikkelen zonder het aanpassen van ritme en regelmaat is af te raden.

Aandachtspunten voor de pedagogisch medewerkers bij inbakeren

- Zorg dat de ouder een goede instructie geeft aan de vaste pedagogisch medewerker op de groep. Denk hierbij ook aan eventuele rituelen voor het slapen gaan, zodat dit gecontinueerd kan worden op het kinderdagverblijf. Laat de ouder ook eventuele hulpmiddelen (speen, knuffel etc.) meegeven.
- Laat de vaste pedagogisch medewerkers inbakeren. Stagiaires en invalkrachten baken baby's in principe niet in tenzij de locatiemanager hier andere concrete en op het formulier beschreven afspraken over heeft gemaakt.
- Voorkom dat de baby het te warm krijgt (let hier bijvoorbeeld extra op tijdens warme zomerdagen):
- Doe geen mutsje op bij een ingebakerde baby. De baby kan anders de warmte niet kwijt via zijn/haar hoofd.

6.4 Veilig slapen voor kinderen van 1-4 jaar

Het grootste deel van het Protocol veilig slapen richt zich met name op de baby's om te voorkomen dat zij overlijden aan wiegendood. Voor de oudere kinderen die slapen op het kinderdagverblijf gelden ook afspraken zodat zij ook op een veilige manier kunnen slapen.

- Kinderen slapen te allen tijde in een bed in de slaapkamer.
- Voor peuters vanaf 2 jaar wordt een uitzondering gemaakt die kunnen ook op een stretcher in bijvoorbeeld de groepsruimte slapen. De pedagogisch medewerker houdt direct toezicht.
- Elk kind heeft een eigen bedje.
- Kinderen dragen geen capuchons en kleding met koordjes eraan in bed.
- Als kinderen wakker zijn worden ze uit bed gehaald.
- Er vindt elke 10 minuten controle plaats van de slaapkamer.
- De babyfoon staat altijd aan als er kinderen op de slaapkamer aanwezig zijn.
- Het bedje wordt altijd zorgvuldig gesloten. Zie "3.1 en 3.2 werkwijze sluiten bedden".
- Het naar bed gaan vindt plaats volgens een vast ritueel.

6.5 Overige uitzonderingen

Er kunnen zich altijd situaties voordoen waarin dit protocol niet voorziet en waarbij maatwerk nodig is voor een kind. Bijvoorbeeld wanneer op basis van medische gronden een bepaalde handelwijze nodig is ten gunste van het kind. In dergelijke situaties overlegt de pedagogisch medewerker altijd met de locatiemanager. De locatiemanager kan bij twijfel altijd overleggen met de specialist kwaliteit. Indien er afspraken worden gemaakt die afwijken van dit protocol worden deze afspraken schriftelijk vastgelegd en door ouders en de locatiemanager ondertekend. Er wordt duidelijk vermeld om welke situatie het gaat, om welk kind het gaat, welke dringende gronden er zijn om afwijkend te handelen en wat de afwijkende handelwijze concreet inhoudt. Hierin wordt ook een evaluatiemoment bepaald om de afspraken te evalueren en mogelijk bij te stellen.

7. Buitenslapen

7.1 Achtergrond buitenslapen

In Scandinavische landen is het heel gewoon dat kinderen buiten slapen. Ook in het noorden van Nederland slapen kinderen van oudsher vaak buiten. Kinderen die buiten slapen maken door het zonlicht meer vitamine D aan. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die buiten slapen minder last hebben van verkoudheid. Dit omdat de luchtkwaliteit buiten vaak beter is dan binnen. Veel kinderen slapen buiten rustiger, dieper en langer. Buiten slapen zorgt daardoor voor beter uitgeruste kinderen.

7.2 Buitenslapen bij Smallsteps

Bij "Groeien in het Groen" locaties van Smallsteps maar ook bij een aantal locaties die niet specifiek dit thema voeren kan gebruik worden gemaakt van buitenbedden. Deze bedden voldoen aan de eisen van het Besluit veiligheid bedden en boxen waaraan elk bed in de kinderopvang moet voldoen. Periodiek worden deze bedden gekeurd. Kinderen slapen in een buitenbed met schriftelijke toestemming van de ouders.

7.3 Afspraken rondom het buiten slapen

Voor het gebruik van buitenbedden gelden de volgende afspraken:

1. Ouders zijn ingelicht over het gebruik van buitenbedden.
2. Ouders kunnen niet verplicht worden dat hun kind in een buitenbed slaapt.
3. Ouders hebben toestemming gegeven dat hun kind in een buitenbed slaapt. Dit formulier toestemming buitenslapen is te vinden in map 4. formulieren terug te vinden.
4. In het pedagogisch werkplan staat beschreven of er buitenbedjes zijn. In de risico-inventarisatie veiligheid wordt aandacht besteed aan het buitenslapen.
5. De buitenbedden staan op een vlakke ondergrond.
6. Zet de buitenbedden in de schaduw en niet in de zon.
7. De buitenruimte is niet direct toegankelijk voor mensen van buitenaf, bijvoorbeeld door de omheining van een hek.
8. Er is zowel vanuit de groepsruimte als vanaf de buitenruimte voldoende toezicht op het buitenbed en op het kind dat er in ligt.
9. Ventilatieopeningen en raampjes van het buitenbed worden niet afgedekt. Zet het dakje open, hou het gaas van het bedje vrij.
10. Het bed wordt niet met de gaaszijde tegen een blinde muur aangezet.
11. De buitenbedden worden voor gebruik gecontroleerd. O.a. of het horrengaas nog heel is. Als het horrengaas kapot is wordt het buitenbed niet gebruikt.

12. De kinderen worden gekleed voor het slapen in het buitenbed (hierbij rekening houdend met de seizoenen). Kinderen slapen bij voorkeur in een vier-seizoenenslaapzak die goedgekeurd is voor buitengebruik. Bijvoorbeeld van Puckababy ([http://www.ikslaapbuiten.nl/producten/4-seizoenen-slaapzak:](http://www.ikslaapbuiten.nl/producten/4-seizoenen-slaapzak;)) Deze kan naar gelang het seizoen worden aangepast. Ook bij het buitenslapen worden de maatregelen ter voorkoming van warmtestuwing in acht genomen.
13. Bij een buitenbed kan geen babyfoon worden gebruikt. Het houden van voldoende toezicht is daarom nadrukkelijk óók van toepassing op de buitenbedden. Controleer de buitenbedden elke 10 minuten als er een kind ligt te slapen.
14. Als buitenbedden buiten blijven staan wordt het matras en beddengoed buiten openingstijden naar binnen gebracht.
15. Bij het buiten slapen worden dezelfde preventieve maatregelen gehanteerd ter voorkoming van wiegendood dat is omschreven in hoofdstuk 2 van dit protocol.
16. Afhankelijk van de locatieafspraken worden de buitenbedden 's nachts binnen gezet/ of worden de matrassen binnengehaald. De reden hiervoor kan zijn dat het voorkomt dat het bed of de matrassen klam worden, onderhevig zijn aan de weersomstandigheden 's nachts of aan vandalisme. Buitenbedden zijn kwetsbaarder dan binnen bedden. Als ze defect zijn levert dit direct gevaar op voor het kind. Als ze vochtig zijn van binnen is er geen sprake van een gezonde slaapplek. Een vochtige binnenzijde van het buitenbed zorgt voor schimmelvorming. Dit laatste is niet gezond voor het kind. Indien bedjes of matrassen 's nachts binnen worden gezet/gelegd worden deze 's morgens weer naar buiten gebracht. (N.B. eerst controleren)
17. In het schoonmaakrooster is opgenomen wanneer de buitenbedden worden schoongemaakt.
18. Buitenbedden worden alleen buiten gebruikt. Buitenbedden staan overdag niet binnen en worden binnen niet gebruikt als slaapplek voor de kinderen.

Er zijn geen richtlijnen over de temperatuur wanneer een kind wel of niet buiten kan slapen omdat er meerdere factoren van invloed zijn. Bij de volgende weersomstandigheden wordt er geen gebruik gemaakt van de buitenbedden

- Mist (vocht)
- Harde (ruk) wind (omwaaien en tocht)
- Felle zon en zeer warm weer, tenzij het bed in de schaduw kan staan (warmtestuwing)
- Regen tenzij het niet kan inregenen
- Streng vorst, zeker in combinatie met wind (gevoels)temperaturen onder -10 graden.

Wanneer een kind ziek of niet fit is wordt een afweging gemaakt of slapen in een buitenbed verantwoord is. De pedagogisch medewerker overweegt daarom altijd met de ouders, de collega's en locatiemanager of het gebruik van de buitenbedden wel of niet verantwoord is. Bij twijfel wordt er geen gebruik gemaakt van de buitenbedden.

Bijlage 1 Veilige babyartikelen

Het Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheid heeft op haar website een overzicht geplaatst van de veiligheid van babyartikelen op basis van wetenschappelijk onderbouwd inzicht en in samenwerking met de Stichting Consument en Veiligheid. Onderstaande producten en adviezen komen uit deze lijst en worden continu geactualiseerd. Voor nadere uitleg website: <https://www.ncj.nl/programma-s-producten/preventie-wiegendood/producten-veilig-of-onveilig> Hieronder worden de meest voorkomende artikelen genoemd. Voor overige producten en vragen hierover wordt de website van het Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheid geraadpleegd.

Dekbedje: wij gebruiken geen dekbedjes bij kinderen tot 2 jaar.

Dekbedhoesje met dekentje: wij gebruiken geen dekbedhoesjes met een dekentje.

Dekentjes: Wij geven de voorkeur aan het gebruik van katoenen dekentjes, die dan zonder lakentje gebruikt kunnen (en dienen te) worden, maar ook een wollen dekentje + lakentje is toegestaan onder de voorwaarde dat het laag wordt opgemaakt en goed wordt ingestopt en de omgevingstemperatuur zodanig is dat het gebruik van een wollen deken niet tot warmtestress leidt.

Babytrappelszak of slaapzak: wij gebruiken slaapzakjes waarvan de stiksels van katoen zijn. De stiksels mogen niet van nylon zijn omdat deze bij losraken het vingertje kan afknellen. De slaapzak moet goed passend zijn, d.w.z. dat hals- en armopeningen niet zo ruim mogen zijn dat een baby in de zak kan verdwijnen en dat er in de zak voldoende ruimte moet zijn voor vrij bewegen van de benen. Een veilige slaapzak, met of zonder (afritsbare) mouwen sluit met een rits naar de onderzijde toe (zodat de baby er niet zelf bij kan) en sluit niet met knopen of strikjes. Een slaapzak kan eventueel in combinatie met een dekentje worden gebruikt. Gewatteerde katoenen slaapzakjes gebruiken wij niet in combinatie met een dekentje, om te voorkomen dat een kind het te warm krijgt. Wij gebruiken geen slaapzakjes zonder armsgaten.

Zeiltje of matrasbeschermer: wij gebruiken ondoorlaatbare molton matrasbeschermers op dusdanige wijze dat hoofd en schouders er niet op liggen.

Inbakerdoeken: wij gebruiken alleen de inbakerdoeken die worden aangeraden door het consultatiebureau. Artikelen die worden afgeraden door het NCJ gebruiken wij NIET in onze kinderdagverblijven.

Andere artikelen m.b.t. slapen

Andere artikelen zoals hoofdkussens, kussenachtige knuffel, hoofdbeschermer, hemeltje, kruik, mutsje, schapen- of lamsvacht, bedverkleiner zijn artikelen die allemaal in meer of mindere mate een risico t.a.v. wiegendood met zich meebrengen. Wij hanteren de richtlijnen van het NCJ. Om ervoor te zorgen op de hoogte te zijn van de actuele adviezen wordt voor gebruik altijd eerst de website van Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheid geraadpleegd. Artikelen die door het NCJ afgeraden worden gebruiken wij niet op onze kinderdagverblijven. Adviezen die op de website staan die het gebruik van de genoemde producten veiliger maken worden gehanteerd.